

סיכום כללי

הלכות תשעת הימים

מפי הרב סעדיה מעטוף שליטי"א רב מושב וקהילת חב"ד ברקת

מתוך שיעור שנמסר לציבור במסגרת ועידת רבני קהילות חב"ד שעי" בית דין רבני חב"ד¹

נאמר בגמרא: משנכנס אב ממעטין בשמחה. מכך נלמדו ההלכות הקשורות למיעוט השמחה בימים הללו. למנהג האשכנזים מחמירים בדברים הללו החל מר"ח אב, ולמנהג חלק מהספרדים מחמירים רק בשבוע שחל בו תשעה באב. החומרות נוהגות (באופן כללי) עד חצות יום י' באב.

מבין הדברים האסורים בימים אלו: אכילת בשר; שתיית יין; כיבוס וגיחויץ בגדים; לבישת בגדים מכובסים ומגוהצים; רחיצה; קניית דברים חדשים; שמיעת מוזיקה, ועוד. להלן פירוט הלכות בעניינים אלו.

אכילת בשר:

- אין אוכלים בשר, לא רק בשר בקר אלא גם עוף.
- גם בר"ח מחמירים בזה.
- תבשיל שהתבשל עם בשר אין לאוכלו, אך תבשיל שהתבשל בכלי בשרי מותר לאוכלו.
- לילדים עד גיל שש ניתן להקל לכתחילה, ובמקרה הצורך אף בגיל מאוחר יותר (ובפרט בערב שבת ובמוצאי שבת).
- לילודת עד שלושים יום מותר לאכול לכתחילה. וכן למעוברת ומניקה ניתן להקל עד ז' באב, ולאחר מכן ע"פ שאלת רב.
- בערב שבת לא אוכלים, אך ניתן לטעום ממאכלי השבת הבשריים ולפלוט.

1. נכתב על ידי אחד השומעים ועל אחריותו בלבד.

- בסיום מסכת מותר מעיקר הדין לאכול בשר, אך מנהגנו ע"פ כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב להמנע מכך.
- בסעודת מצוה (ברית מילה; פדיון הבן; בר מצוה בזמנה) מותרת אכילת הבשר רק למוזמנים העיקריים.

שתיית יין:

- אין שותים יין, ולא מיץ ענבים. כל משקה משכר אחר מותר בשתייה.
- נמנעים גם מתבשיל שיש בו יין.
- בנוגע לסעודת סיום מסכת, וסעודת מצוה - כדין אכילת בשר (המובאת לעיל).

כיבוס:

- אין מכבסים, ולכן לכתחילה יש לעשות את כל הכביסות קודם ר"ח.
- ילדים קטנים שבגדיהם מתלכלכים תדיר - מותרים בכיבוס. והוא הדין למקרים דומים, כאשר שיש צורך בהחלפת ריבוי בגדים.
- במקרה שנגמרו לו כל הבגדים המכובסים, וצריך ללבוש בגדים חדשים - יכול לכבס, ובפרט באם מוסיף לכביסה של הילדים.
- נחלקו הפוסקים לגבי ניקוי כתם שעל החולצה, ולמעשה באם מתבייש בכתם זה יכול לנקותו עם מים כדרוש.

גיהוץ:

- אין משהצים אפילו גיהוץ קל.
- במקרה שאין לו בגד מגוהץ, והבגד שבידו עם קמטים, יכול להעביר עליו גיהוץ קל.
- מותר לגהץ לכבוד 'שבת חזון' כרגיל.

לבישת בגדים מכובסים:

- אין לובשים בגדים מכובסים, וכן מצעים, מגבות וכדומה.
- בכדי שיוכל ללבוש בגדים מכובסים צריך ללבושם קודם ראש חודש, למשך כחצי שעה, ואז כבר אינם חדשים.
- מי שנגמרו לו הבגדים - יכול ללבושם בשבת בכדי להכניס לחול, אך צריך לעשות זאת בצורה בה לא יהיה ניכר שעושה זאת עבור חול.
- במקרה שאינו יכול להכניס בשבת - יכול להניחם על הרצפה באופן שכבר לא יהיה נראה כמכובס. וכן יכול להניחם על המיטה ולשכב עליהם.
- בבגדי זיעה מקילים למעשה ללבוש מכובס.
- לכבוד אורח ניתן לסדר מצעים חדשים, כיון שאין זה מכובד להביא לו משומשים.
- בשמחה של מצוה מותר למשפחה ללבוש בגדים מכובסים.

- לצורך פגישת שידוכים מותר ללבוש בגדים מכובסים, ואף בגדים חדשים ממש באם יש צורך.

תפירה:

- לא תופרים, ולא מתקנים בגד חדש.
- לבגד ישן מותר לעשות תיקונים.
- ניתן להביא לילדים שנמצאים בבית להתעסק בענייני ריקמה תפירה כתעסוקה.
- נראה שניתן להקל בתפירת מסכות.

שמיעת מוזיקה:

- ניתן להקל בשעת הצורך בשמיעת מוזיקה ווקאלית, וכן בניגוני חב"ד שקטים.
- אדם שנמצא במצב נפשי קשה, וכדומה - יכול להקל אף במוזיקה שאינה שקטה, באם יש לו צורך מיוחד בזה.
- אדם שנמצא במכון כושר, ובכדי לעבוד שם כראוי צריך לשמוע מוזיקה - ניתן להקל לו. וכן בכיוצא בזה.
- אדם שנמצא במקום בו מושמעת מוזיקה בקול - יכול להשאר שם, אך לא יתכוון ליהנות מהשירים.

רחיצה:

- אסור ברחיצה כל תשעת הימים, ואף במים צוננים.
- מותר לרחוץ פניו ידיו ורגליו במים צוננים.
- במדינות החמות ניתן לרחוץ כפי הנדרש, כיון שהרחיצה אינה לתענוג. ואף בסבון, בכמות הנדרשת.
- אדם הרגיל לרחוץ כל יום, ויתבייש באם לא ירחץ - יכול לרחוץ. באם יכול ירחץ בצוננים, באם קשה לו ירחץ בפושרים קצת, ועכ"פ חמים פחות מהרגיל.
- הליכה לים ולבריכה - אסור, כיון שודאי רחיצה זו הינה לתענוג.
- ניתן להקל בבריכה ביתית לילדים קטנים.
- שחיה לרפואה - מותרת.
- טבילה במקוה או בים - מותרת, אך יעשה זאת בזריזות ולא ישתהה במים.
- לגבי רחיצה במקווה (קודם הטבילה) - מנהגנו להקל בזה.
- דאודורנט ומרכז שיער - מותר לכתחילה.

קניות:

- לא קונים בגדים חדשים, גם באם קונים באשראי.
- באם יש מבצע שיגמר בתשעת הימים מותר, בתנאי שאין אפשרות לשמור את הזכות לאחר מכן.

- חפץ הנצרך, שבשביל להשיגו לאחר תשעת הימים יצטרכו לנסוע שוב - מותר בקניה.
- בגדים חדשים לתינוק, לארוע הברית או פדיון הבן - מותר. אך רק בגדי התינוק עצמם.
- קניית כלים להרחבת הבית - יש להחמיר, אך דברים בסיסיים לבית - מותר.
- קניית מיטה וכד' - באם יש צורך ולא ניתן לדחות אפשר לקנות.

פרטים נוספים:

- צחצוח נעליים: הרבה פוסקים מתירים לצחצח נעליים, אך לא להבריק, ולכבוד שבת ניתן להבריק.
- צביעת בית: אסור, אא"כ מפנה את הדירה וצריך לצבוע, ואז מותר ע"פ היתר מרב.
- נטיעת פרחים: אסור.
- הרחבת הבית: לצורך הדרים, או לצרכי ציבור - מותר.
- תיקון רכב - מותר בתשעת הימים, אך בתשעה באב עצמו אין עושים מלאכה.

שבת חזון:

- לובשים בגדים מכובסים כרגיל.
- אוכלים בשר ושותים יין. ואדרבה מוסיפים ביותר בשמחה, שלא יהיה נראה כאבל.
- בנוגע ליין ההבדלה - נותנים לילד (בין גיל 6 לגיל 9) שישתה, ובאם אין ילד שותה המבדיל בעצמו (ומבדילים כרגיל על יין, ולא על חמר מדינה).

מוקד הלכה זמין לשאלות אני"ש והשלוחים בכל ימות השנה

במגוון דרכי התקשרות:

דואר אלקטרוני
halacha144@gmail.com

הודעות SMS
055-7000144

מענה טלפוני
055-7000144

אפליקציה
מוקד הלכה חב"ד

המענה ניתן על ידי
כלל רבני קהילות חב"ד בארץ
ובפיקוח והכוונת
בית דין רבני חב"ד באה"ק

ימים א-ה: 11:00-14:00 • 19:00-22:00
יום ו וערבי חג: 11:00-14:00
מענה בהודעות לאורך כל היום

**שעות
המענה:**

מענה הלכתי מרובי קהילות אני"ש
שע"י בי"ד רבני חב"ד באה"ק

לכל שאלה, מוקד הלכה